Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

11. svibnja 2017.*

„Žalba – Direktiva 2010/30/EU – Označivanje potrošnje energije uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu – Delegirana uredba (EU) br. 665/2013 – Označivanje energetske učinkovitosti usisavača – Energetska učinkovitost – Metoda mjerenja – Granice delegirane nadležnosti – Iskrivljavanje dokaza – Obveza obrazlaganja Općeg suda“

U predmetu C-44/16 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 25. siječnja 2016.,

Dyson Ltd, sa sjedištem u Malmesburyju (Ujedinjena Kraljevina), koji zastupaju E. Batchelor i M. Healy, *solicitors*, F. Carlin, *barrister*, i A. Patsa, *advocate*,

žalitelj,

a druga stranka postupka je:

Europska komisija, koju zastupaju K. Herrmann i E. White, u svojstvu agenata,

tuženik u prvom stupnju,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: E. Juhász, predsjednik vijeća, C. Vajda i C. Lycourgos (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: H. Saugmandsgaard Øe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom Dyson Ltd zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 11. studenoga 2015., Dyson/Komisija (T-544/13, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2015:836), kojom je on odbio zahtjev za poništenje Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 665/2013 od 3. svibnja 2013. o

* Jezik postupka: engleski

dopuni Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu označivanja energetske učinkovitosti usisavača (SL 2013., L 192, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 12., svezak 5., str. 307.; u daljnjem tekstu: sporna uredba).

Pravni okvir

Direktiva 2010/30/EU

2 Uvodne izjave 5. i 8. Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu (SL 2010., L 153, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 50., str. 101.) navode:

„(5) Pružanjem točnih, relevantnih i usporedivih informacija o specifičnoj potrošnji energije proizvoda povezanih s energijom, krajnje korisnike treba usmjeriti da biraju one proizvode koji tijekom uporabe troše manje ili posredno rezultiraju manjom potrošnjom energije i drugih resursa i time potaknuti proizvođače na poduzimanje mjera za smanjivanje potrošnje energije i drugih resursa proizvoda koje proizvode. Time isto tako neizravno treba potaknuti učinkovitu uporabu tih proizvoda koja bi pridonijela ostvarivanju cilja energetske učinkovitosti EU-a od 20%. Bez tih informacija, samim djelovanjem tržišnih sila, neće doći do promicanja racionalne uporabe energije i ostalih bitnih resursa kod takvih proizvoda.

[…]

(8) Obaviještenost ima ključnu ulogu u djelovanju tržišnih sila pa je stoga nužno uvesti jednoobraznu oznaku za sve proizvode istog tipa, kojom se potencijalnim kupcima daju dodatne standardizirane informacije o troškovima koji se uz te proizvode vežu u smislu energije i potrošnje ostalih bitnih resursa i poduzeti mjere kojima bi se osiguralo da te informacije dobiju i oni potencijalni krajnji korisnici koji izloženi proizvod ne vide pa nisu u mogućnosti vidjeti oznaku. Kako bi bila učinkovita i uspješna, oznaka treba biti lako prepoznatljiva krajnjim korisnicima, jednostavna i sažeta. U tu svrhu postojeće oznake treba zadržati kao osnovu za obavješćivanje krajnjih kupaca o energetskoj učinkovitosti proizvoda. Potrošnju energije proizvoda i druge podatke o proizvodima treba mjeriti u skladu s usklađenim normama i metodama.”

3 U skladu s člankom 1. stavcima 1. i 2. te direktive:

„1. Ovom se Direktivom uspostavlja okvir za usklađivanje nacionalnih mjera o informacijama za krajnje korisnike, posebno na oznakama i u standardiziranim informacijama o proizvodu, o potrošnji energije i, ako je to relevantno, ostalih bitnih resursa tijekom uporabe, te o dodatnim informacijama o proizvodima povezanih s energijom, čime se krajnjim korisnicima omogućuje da izaberu učinkovitije proizvode.

2. Ova se Direktiva primjenjuje na proizvode povezane s energijom, koji tijekom uporabe imaju značajan izravan ili neizravan utjecaj na potrošnju energije i, ako je to relevantno, drugih bitnih resursa.”

4 Prema članku 5. točkama (a) i (b) te direktive, države članice osiguravaju da „dobavljači koji stavljaju na tržište ili puštaju u rad proizvode obuhvaćene delegiranim aktom, dostavljaju oznaku i informacijski list u skladu s ovom Direktivom i dotičnim delegiranim aktom” i da „tehnička dokumentacija koju predoče dobavljači bude dostatna da se na temelju nje može procijeniti točnost informacija na oznaci i u informacijskom listu”.

5 Članak 10. Direktive 2010/30, naslovljen „Delegirani akti”, propisuje:

„1. Pojedinosti koje se odnose na oznaku i informacijski list Komisija utvrđuje u delegiranim aktima u skladu s člancima od 11. do 13., za svaki tip proizvoda u skladu s ovim člankom.

Proizvod koji ispunjava kriterije iz stavka 2. obuhvaćen je delegiranim aktom u skladu sa stavkom 4.

Odredbe delegiranih akata o informacijama o potrošnji energije i drugih bitnih resursa tijekom upotrebe koje se navode na oznaci i u informacijskom listu omogućuju krajnjim korisnicima da donose bolje informirane odluke o kupnji, a tijelima nadležnim za nadzor tržišta da verificiraju odgovaraju li proizvodi navedenim informacijama.

[…]

4. U delegiranim aktima navodi se posebno:

[…]

(i) razina točnosti izjava na oznaci i u informacijskim listovima;

(j) rok za ocjenjivanje i eventualnu reviziju delegiranog akta, uzimajući u obzir brzinu tehnološkog razvitka.”

6 Članak 11. te direktive, naslovljen „Izvršavanje delegiranih ovlasti”, u stavku 1. određuje:

„Ovlast donošenja delegiranih akata iz članka 10. povjerava se Komisiji na rok od pet godina počevši od 19. lipnja 2010. […]”

Sporna uredba

7 U skladu s njezinim člankom 1. stavkom 1., spornom se uredbom „utvrđuju zahtjevi za označivanje i pružanje dodatnih podataka o proizvodu za električne usisavače, uključujući hibridne usisavače”.

8 Članak 3. te uredbe, naslovljen „Obveze dobavljača i vremenski raspored”, propisuje:

„1. Dobavljači osiguravaju da je od 1. rujna 2014.:

(a) svaki usisavač označen tiskanom oznakom čiji su izgled i sadržaj utvrđeni u Prilogu II.;

(b) dostupan informacijski list proizvoda kako je utvrđen u Prilogu III.;

(c) nadležnim tijelima država članica i Komisiji na zahtjev dostupna tehnička dokumentacija kako je utvrđena u Prilogu IV.;

(d) u svakom oglasu za određeni model usisavača naveden razred energetske učinkovitosti ako se u oglasu objavljuju podaci vezani uz potrošnju energije ili cijenu;

(e) u svakom tehničkom promotivnom materijalu koji se odnosi na određeni model usisavača i koji opisuje njegove specifične tehničke parametre naveden razred energetske učinkovitosti tog modela.

2. Oblik oznake kako je određen u Prilogu II. primjenjuje se u skladu sa sljedećim vremenskim rasporedom:

(a) za usisavače koji se stavljaju na tržište od 1. rujna 2014. oznake su usklađene s oznakom 1 iz Priloga II.;

(b) za usisavače koji se stavljaju na tržište od 1. rujna 2017. oznake su usklađene s oznakom 2 iz Priloga II.”

9 Članak 5. te uredbe, naslovljen „Mjerne metode”, propisuje da „podaci koje je potrebno osigurati sukladno člancima 3. i 4. dobivaju se pouzdanim, točnim i ponovljivim mjernim metodama i metodama izračuna, koje uzimaju u obzir najsuvremenije priznate mjerne metode i metode izračuna, kako je utvrđeno u Prilogu VI.”.

10 Članak 7. sporne uredbe, naslovljen „Preispitivanje”, propisuje:

„Komisija preispituje ovu Uredbu s obzirom na tehnološki napredak najkasnije pet godina od njezina stupanja na snagu. U okviru preispitivanja posebno se ocjenjuju dopuštena odstupanja određena u Prilogu VII., treba li u područje primjene uvrstiti velike akumulatorske usisavače i je li moguće koristiti mjerne metode za godišnju potrošnju energije, kapacitet prihvata prašine i emisiju prašine koje se temelje na mjerenju provedenom s djelomično punim, a ne praznim spremnikom.”

11 Prilog I. toj uredbi navodi da se usisavač klasificira prema svojoj energetskoj učinkovitosti, koja se utvrđuje prema njegovoj godišnjoj potrošnji električne energije, svojoj učinkovitosti čišćenja, koja se utvrđuje prema kapacitetu prihvata prašine, i svojoj emisiji prašine.

12 Točka 1. Priloga VI. toj uredbi propisuje:

„Za potrebe usklađenosti i provjeru usklađenosti sa zahtjevima iz ove Uredbe, provode se mjerenja i izračuni primjenom pouzdanih, točnih i ponovljivih metoda koje uzimaju u obzir najsuvremenije priznate metode mjerenja i izračunavanja, uključujući usklađene norme čiji su referentni brojevi u tu svrhu objavljeni u *Službenom listu Europske unije*. Moraju ispunjavati tehničke definicije, uvjete, jednadžbe i parametre utvrđene ovim Prilogom.”

Tužba pred Općim sudom i pobijana presuda

13 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 7. listopada 2013. Dyson je pokrenuo postupak za poništenje sporne uredbe.

14 U prilog svojoj tužbi Dyson je iznio tri tužbena razloga, koji se temelje, prvi, na Komisijinoj nenadležnosti, drugi, na nedostatku u obrazloženju sporne uredbe i, treći, na povredi načela jednakog postupanja.

15 Opći je sud pobijanom presudom odbio tužbu u cijelosti.

Zahtjevi stranaka pred Sudom

16 Dyson od Suda zahtijeva da:

— ukine pobijanu presudu;

— poništi spornu uredbu i

— naloži Komisiji snošenje troškova postupaka pred Sudom i Općim sudom.

17 Komisija od Suda zahtijeva da:

— odbije žalbu i

— naloži Dysonu snošenje troškova.

O žalbi

18 U prilog svojoj žalbi Dyson ističe šest žalbenih razloga. Prvim prigovara Općem sudu da je pogrešno prekvalificirao prvi tužbeni razlog u prvostupanjskom postupku. Drugi žalbeni razlog temelji se na pogrešnom tumačenju Općeg suda dosega ovlasti delegirane Komisiji člankom 10. Direktive 2010/30. Trećim žalbenim razlogom Dyson prigovara Općem sudu da je povrijedio njegova prava obrane. Njegov četvrti žalbeni razlog temelji se na iskrivljavanju i neuzimanju u obzir određenih dokaza. Peti žalbeni razlog temelji se na nedostatku u obrazloženju pobijane presude. Naposljetku, svojim šestim i posljednjim žalbenim razlogom Dyson ističe nepoštovanje Općeg suda načela jednakog postupanja.

Četvrti žalbeni razlog i četvrti dio petog žalbenog razloga

Argumentacija stranaka

19 Svojim četvrtim žalbenim razlogom, koji valja najprije ispitati, Dyson prigovara Općem sudu da je, s jedne strane, iskrivio i, s druge strane, propustio uzeti u obzir određene dokaze namijenjene dokazivanju ponovljivosti metode mjerenja energetske učinkovitosti usisavača s punim spremnicima.

20 Kako bi dokazao da se energetska učinkovitost usisavača može mjeriti drugom metodom, koja nije ona iz sporne uredbe, a koja se temelji na testovima koji se provode s praznim spremnicima, Dyson navodi da je pred Općim sudom istaknuo nekoliko elemenata namijenjenih dokazivanju, među ostalim, ponovljivosti metode mjerenja energetske učinkovitosti usisavača testovima koji se provode s punim spremnicima, tj. metodom navedenom u odjeljku 5.9. usklađene norme EN 60312-1:(2013), koju je usvojio Europski odbor za elektrotehničku standardizaciju (Cenelec) (u daljnjem tekstu: metoda Cenelec).

21 U prvom dijelu svojeg četvrtog žalbenog razloga Dyson tvrdi da je Opći sud, smatrajući u točki 51. pobijane presude da je Dyson naveo samo jedan test u laboratoriju koji omogućuje dokazivanje ponovljivosti te metode, iskrivio dokaz koji je on pružio, a koji dokazuje da je metoda mjerenja s punim spremnikom bila testirana u nekoliko laboratorija i da je ponovljiva.

22 U drugom dijelu svojeg četvrtog žalbenog razloga Dyson ističe da Opći sud nije raspravio niti uzeo u obzir dokaze koje je on pružio, a koji dokazuju ponovljivost metode Cenelec. U četvrtom dijelu svojeg petog žalbenog razloga Dyson prigovara Općem sudu da nije objasnio razlog zbog kojeg su dokazi koje je on pružio kako bi dokazao ponovljivost metode Cenelec bili odbijeni.

23 Komisija smatra, kao prvo, da je Dyson nedvojbeno pred Općim sudom uputio na testove provedene u nekoliko laboratorija, ali da nije tvrdio da su oni bili dio programa usporedivih testova koji se temelje na istom modelu usisavača (testovi među laboratorijima/cirkularni testovi). Komisija navodi da Opći sud možda nije upotrijebio preciznu tehničku terminologiju, ali da svejedno nije iskrivio dokaze kojima je raspolagao. Naime, Opći sud mogao je zaključiti da su postojale sumnje u pogledu ponovljivosti metode izračuna s punim spremnicima, uzimajući u obzir činjenicu da nije proveden nijedan cirkularni test kako bi se provjerila ponovljivost te metode.

24 Komisija dalje navodi da se tvrdnja o „zanemarivanju” dokaza odnosi jedino na ocjenu Općeg suda i stoga, osim u slučaju iskrivljavanja, nije pravno pitanje koje se može ispitivati u okviru žalbenog postupka. Komisija usto navodi da Opći sud nije obvezan ispitati svaki dokaz koji mu je podnesen. Iz točaka 49. do 53. pobijane presude jasno proizlazi da je Opći sud odvagnuo dokaze koje su iznijele stranke.

25 Naposljetku, Komisija ističe da nije obvezna primjenjivati norme koje je izradio Cenelec.

Ocjena Suda

26 U točki 49. pobijane presude Opći sud ocijenio je da, iako Dyson ističe mnogobrojne argumente u nastojanju da dokaže pouzdanost i točnost testa energetske učinkovitosti provedenog s punim spremnikom, ipak i dalje postoje sumnje o ponovljivosti tog testa.

27 Naime, u točki 50. te presude Opći sud naveo je da utvrđivanje ponovljivosti testova u praksi zahtijeva da se provedu „cirkularni” testovi među laboratorijima koji osiguravaju regularnost dobivenih rezultata ponavljanjem istih testova u različitim laboratorijima uz pomoć jedinstvenog uzorka.

28 U točki 51. te presude Opći sud naposljetku je utvrdio da se žalitelj poziva samo na jedan laboratorijski test koji prema njegovu mišljenju omogućava potvrđivanje ponovljivosti, tako da ponovljivost testa provedenog s punim spremnikom nije potvrđena u dovoljnoj mjeri da bi se utvrdila Komisijina očita pogreška u ocjeni.

29 U prvom dijelu svojeg četvrtog žalbenog razloga Dyson Općem sudu u biti prigovara da je u točki 51. pobijane presude iskrivio stajalište koje je on zastupao pred njim, a prema kojem je metoda Cenelec bila podvrgnuta nekoliko laboratorijskih testova koji potvrđuju njezinu ponovljivost, kao i izjavu njegova voditelja za istraživanje tržišta (*Head of Competitor Intelligence*), koja je podnesena u prilog toj tvrdnji.

30 Valja podsjetiti na to da u slučaju žalbe Sud nije nadležan utvrđivati činjenice niti, načelno, ispitivati dokaze koje je Opći sud prihvatio u prilog tim činjenicama. Naime, ako su ti dokazi pravilno pribavljeni i poštovana su opća načela prava i procesna pravila koja se primjenjuju na dokazivanje i izvođenje dokaza, samo je na Općem sudu da ocijeni dokaznu vrijednost dokaza koji su mu dostavljeni. Ta ocjena ne predstavlja, dakle, osim u slučaju iskrivljavanja dokaza podnesenih pred Općim sudom, pravno pitanje koje je podložno nadzoru Suda (presuda od 18. siječnja 2017., Toshiba/Komisija, C-623/15 P, neobjavljena, EU:C:2017:21, t. 39. i navedena sudska praksa).

31 Ovlast nadzora Suda nad činjeničnim utvrđenjima Općeg suda stoga obuhvaća, među ostalim, materijalnu neispravnost tih utvrđenja koja proizlazi iz dokumenata iz spisa, iskrivljavanje dokaza, njihovu pravnu kvalifikaciju i pitanje jesu li poštovana pravila u području tereta dokazivanja i izvođenja dokaza (presude od 25. siječnja 2007., Sumitomo Metal Industries i Nippon Steel/Komisija, C-403/04 P i C-405/04 P, EU:C:2007:52, t. 39. i od 19. prosinca 2013., Siemens i dr./Komisija, C-239/11 P, C-489/11 P i C-498/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:866, t. 39.).

32 U ovom slučaju iz točke 38. Dysonove replike pred Općim sudom proizlazi da je on istaknuo da je metoda Cenelec bila strogo testirana, kako u pogledu njezine ponovljivosti tako i mogućnosti reproduciranja. U svojoj izjavi, preuzetoj u prilogu toj replici i navedenoj u njezinoj točki 39., Dysonov voditelj za istraživanje tržišta također je istaknuo da je ta metoda bila predmet nekoliko testova koji su uključivali nekoliko laboratorija i omogućili potvrdu njezine ponovljivosti.

33 Iz toga slijedi da je Opći sud očito iskrivio stajalište koje je zastupao Dyson smatrajući u točki 51. pobijane presude da se on pozvao samo na jedan laboratorijski test koji je omogućio potvrdu ponovljivosti metode izračuna s punim spremnikom. Naime, kao što to Dyson pravilno navodi u svojoj žalbi, takav je zaključak očito u suprotnosti sa sadržajem postupovnih akata koje je on podnio Općem sudu kao i s izjavom njegova voditelja za istraživanje tržišta.

34 Međutim, valja navesti da prema točki 50. pobijane presude ponovljivost metode mjerenja zahtijeva ne samo provedbu nekoliko laboratorijskih testova nego i da su ti ponovljeni testovi „cirkularni”, tj. provedeni s jedinstvenim uzorkom.

35 Iz toga slijedi da puka činjenica da je Opći sud iskrivio Dysonove tvrdnje o postojanju nekoliko laboratorijskih testova ne može sama za sebe dostajati za pobijanje zaključka prema kojem metoda Cenelec nije bila ponovljiva.

36 Međutim, u drugom dijelu svojeg četvrtog žalbenog razloga Dyson Općem sudu prigovara i da nije uzeo u obzir određene dokaze sadržane u tim postupovnim aktima koji bi dokazali ponovljivost metode Cenelec. U četvrtom dijelu svojeg petog žalbenog razloga Dyson također Općem sudu prigovara da nije obrazložio razlog zbog kojeg su ti dokazi bili odbijeni. Ta dva prigovora valja ispitati zajedno.

37 Naime, valja podsjetiti, kao prvo, da u okviru žalbenog postupka nadzor Suda ima za cilj, među ostalim, provjeriti je li Opći sud dovoljno pravno odgovorio na sve argumente koje je iznio tužitelj i, s druge strane, da žalbeni razlog koji se temelji na izostanku odgovora Općeg suda na argumente koji su izneseni u prvostupanjskom postupku u biti znači isticanje povrede obveze obrazlaganja koja proizlazi iz članka 36. Statuta Suda Europske unije, koji se na Opći sud primjenjuje na temelju njegova članka 53. prvog stavka i članka 117. Poslovnika Općeg suda (vidjeti u tom smislu presudu od 20. svibnja 2010., Gogos/Komisija, C-583/08 P, EU:C:2010:287, t. 29. i rješenje od 13. prosinca 2012., Alliance One International/Komisija, C-593/11 P, neobjavljeno, EU:C:2012:804, t. 27.).

38 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da Sud ne nalaže Općem sudu da pruži obrazloženje kojim bi se iscrpno i pojedinačno osvrnuo na sve tvrdnje koje su iznijele stranke u sporu i da obrazloženje, dakle, može biti implicitno, pod uvjetom da se njime omogućuje zainteresiranim osobama da saznaju razloge zbog kojih Opći sud nije prihvatio njihove argumente, a Sudu da raspolaže dostatnim elementima za izvršavanje svojeg nadzora (rješenje od 13. prosinca 2012., Alliance One International/Komisija, C-593/11 P, neobjavljeno, EU:C:2012:804, t. 28. i presuda od 26. listopada 2016., PT Musim Mas/Vijeće, C-468/15 P, EU:C:2016:803, t. 71.).

39 U ovom slučaju valja navesti, kao prvo, da je neponovljivost metode Cenelec bio odlučujući element u ocjeni Općeg suda da Komisijin pristup koji se sastojao od davanja prednosti metodi mjerenja energetske učinkovitosti usisavača koja se temelji na testovima provedenima s praznim spremnicima nije bio očito nerazuman.

40 Valja podsjetiti, kao drugo, da je u točki 49. pobijane presude Opći sud smatrao da postoje sumnje o ponovljivosti metode Cenelec i da je u točki 50. te presude naglasio da ponovljivost metode mjerenja zahtijeva provedbu cirkularnih testova među laboratorijima, pri čemu su ti testovi imali za cilj osigurati pravilnost rezultata dobivenih provedbom ponovljenih testova u različitim laboratorijima i s istim uzorkom.

41 Međutim, u svojim postupovnim aktima pred Općim sudom Dyson je nastojao dokazati da je metoda Cenelec, iako se ne temelji na „cirkularnim” testovima, bila ponovljiva. U tom smislu u točkama 7., 8. i 39. svoje replike Dyson ističe da je Cenelecova zadaća osigurati da su svi objavljeni standardi ujednačeni, jasni i precizni i da uzimaju u obzir stanje tehnološkog razvoja. On je također podnio obrazloženo mišljenje jednog europskog laboratorija akreditiranog za testove za usisavače prema kojem ta metoda daje ponovljive rezultate i sličnu izjavu svojeg voditelja za istraživanje tržišta, koji je bio uključen u izradu te metode.

42 Prema tome, Opći sud nije mogao smatrati utvrđenim, kao što je to učinio u točki 49. pobijane presude, da „i dalje ostaje sumnja u to je li [metoda Cenelec] ponovljiv[a]”, bez objašnjenja razloga zbog kojeg je Dysonovo osporavanje te tvrdnje pomoću elemenata navedenih u prethodnoj točki trebalo odbiti. Konkretno, Opći sud nije mogao tvrditi da je ponovljivost metode mjerenja zahtijevala provedbu „cirkularnih” testova, bez objašnjenja zbog čega protivni argumenti koje je iznio Dyson u svojim postupovnim aktima nisu pobili tu tvrdnju. Iako je točno da je Komisija pred Općim sudom osporila ponovljivost metode Cenelec, valja utvrditi da je Dyson dao protivan argument u svojim postupovnim aktima pred Općim sudom, tako da je na potonjem bilo da se izjasni o tom pitanju. Ne odgovorivši na argumente koje je iznio Dyson, Opći sud povrijedio je obvezu obrazlaganja koju ima na temelju članka 53. prvog stavka Statuta Suda i članka 117. Poslovnika Općeg suda.

43 Prema tome, Dysonov četvrti žalbeni razlog i četvrti dio njegova petog žalbenog razloga treba proglasiti osnovanima.

Prvi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

44 Dyson Općem sudu prigovara da je u točkama 36., 37. i 43. pobijane presude smatrao da se prvi tužbeni razlog koji je pred njim istaknut odnosi na očitu pogrešku u ocjeni, iako se on zapravo temeljio na Komisijinu nepoštovanju granica svoje nadležnosti. Dyson pojašnjava da je tim tužbenim razlogom istaknuo da je Komisija prekoračila granice ovlasti koja joj je povjerena člankom 10. Direktive 2010/30. Prema Dysonovu mišljenju, na Općem je sudu bilo da utvrdi nije li Komisija izmijenila bitne elemente ovlašćujućeg akta odabirom metode izračuna energetske učinkovitosti usisavača s praznim spremnicima.

45 Komisija navodi da Dyson kritizira samo odgovor Općeg suda na prvi dio njegova prvog tužbenog razloga za poništenje, a ne razmišljanje koje je dovelo do odbijanja drugog dijela tog tužbenog razloga.

46 Prema Komisijinu mišljenju, prvi žalbeni razlog usto treba smatrati neosnovanim. Naime, Dyson pred Općim sudom nije doveo u pitanje Komisijinu nadležnost u pogledu donošenja sporne uredbe, nego izvršavanje te nadležnosti u pogledu odabira metode mjerenja. Komisija ističe da je Dysonov prvi tužbeni razlog pred Općim sudom nametao ocjenu tehnički vrlo složenih činjeničnih elemenata za utvrđivanje metode mjerenja, što je opravdavalo da se sudski nadzor ograniči na očitu pogrešku u ocjeni.

Ocjena Suda

47 Svojim prvim žalbenim razlogom Dyson prigovara Općem sudu da je pogrešno prekvalificirao prvi tužbeni razlog njegove tužbe za poništenje, kojim je on u biti Komisiji prigovorio da nije poštovala članak 10. Direktive 2010/30, koji nalaže da metoda izračuna energetske učinkovitosti usisavača vodi računa o njihovoj učinkovitosti tijekom uporabe, kako bi se potrošačima dala točna informacija, proizvođače potaknulo da poboljšavaju energetsku učinkovitost svojih proizvoda i ostvario cilj smanjenja potrošnje električne energije, a takav je zahtjev prema njegovu mišljenju bitan element te direktive.

48 Uvodno valja navesti da, kao što to ističe Komisija, prvi žalbeni razlog u stvarnosti ima samo za cilj osporiti ocjenu koja je navela Opći sud da odbije prvi dio prvog tužbenog razloga, a ne razmišljanje Općeg suda koje je dovelo do odbijanja njegova drugog dijela, kojim je Dyson spornoj uredbi predbacio da nije nametnula obvezu obavještavanja o vrećama i filtrima, kao bitnim resursima koji se upotrebljavaju tijekom uporabe usisavača.

49 Usto valja navesti da je Opći sud u točki 36. pobijane presude smatrao da iz žaliteljevih pisanih očitovanja pred njime jasno proizlazi da se on svojim prvim tužbenim razlogom ne poziva na nenadležnost Komisije kao takvu u pogledu usvajanja sporne uredbe, već u biti osporava izvršavanje te nadležnosti. U točki 37. te presude Opći je sud ocijenio da stoga valja smatrati da se žaliteljev prvi tužbeni razlog temelji na Komisijinoj očitoj pogrešci u ocjeni prilikom donošenja te uredbe.

50 Međutim, iz Dysonove tužbe pred Općim sudom nedvojbeno proizlazi da se njegov prvi tužbeni razlog za poništenje temeljio na Komisijinoj nenadležnosti za donošenje sporne uredbe. Konkretno, Dyson joj je u biti prigovorio da donošenjem te uredbe nije poštovala bitan element ovlašćujućeg akta, usvajajući kao metodu izračuna energetske učinkovitosti usisavača metodu koja se temeljila na testovima na prazno, iako članak 10. Direktive 2010/30 zahtijeva da ta metoda odražava uobičajene uvjete uporabe.

51 Iz toga slijedi da Opći sud nije odgovorio na tužbeni razlog koji se temelji na povredi bitnog elementa ovlašćujućeg akta putem sporne uredbe, nego na drukčiji tužbeni razlog, koji se temelji na Komisijinoj očitoj pogrešci u ocjeni, a koji Dyson nije iznio.

52 Ne može se tvrditi da je Opći sud na taj način implicitno ispitao tužbeni razlog koji se temelji na Komisijinoj nenadležnosti, kako ga je oblikovao Dyson. Naime, opseg diskrecijske ovlasti povjerene ovlašćujućim aktom pravno je pitanje različito od onoga o poštovanju granica mandata povjerenog tim aktom. Nadalje, nadzor poštovanja tih dvaju zahtjeva odgovara na različite standarde.

53 Tako, ako, kao što to Opći sud pravilno navodi u točki 38. pobijane presude, tijela Unije u okviru izvršavanja nadležnosti koje su im povjerene imaju široku marginu prosudbe kad su pozvana, među ostalim, provesti složene ocjene i procjene, najprije valja utvrditi djeluju li ta tijela doista u granicama nadležnosti koje su na njih prenesene i, konkretno, kad je riječ, kao u ovom slučaju, o delegiranoj ovlasti u smislu članka 290. UFEU-a, provjeriti da tijela Unije ne prekoračuju mandat koji im je povjeren ovlašćujućim aktom, s obzirom na to da, među ostalim, takva delegirana ovlast mora u svakom slučaju poštovati bitne elemente ovlašćujućeg akta i ulaziti u regulatorni okvir kako je definiran osnovnim zakonodavnim aktom (vidjeti u tom smislu presudu od 17. ožujka 2016., Parlament/Komisija, C-286/14, EU:C:2016:183, t. 30. i navedenu sudsku praksu).

54 Iz prethodno navedenog proizlazi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava propustivši odlučiti o jednom od žaliteljevih tužbenih razloga.

55 Valja, međutim, podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, ako se u obrazloženju odluke Općeg suda navede povreda prava Unije, ali se njezina izreka temelji na drugim pravnim razlozima, takva povreda nema za posljedicu ukidanje te odluke, već se obrazloženje mora izmijeniti (presuda od 22. rujna 2016., Pensa Pharma/EUIPO, C-442/15 P, neobjavljena, EU:C:2016:720, t. 51. i navedena sudska praksa).

56 Prema tome, valja utvrditi je li Komisija poštovala granice svoje delegirane nadležnosti usvojivši metodu izračuna energetske učinkovitosti utemeljenu na testovima na prazno, u kojem bi slučaju prvi dio prvog Dysonova tužbenog razloga trebalo proglasiti neosnovanim. Budući da je riječ o pravnom razlogu, Sud može dopuniti propust Općeg suda.

57 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, zakonitost akta Unije treba ocjenjivati s obzirom na činjenične i pravne elemente koji su postojali na datum donošenja akta (presuda od 3. rujna 2015., Inuit Tapiriit Kanatami i dr./Komisija, C-398/13 P, EU:C:2015:535, t. 22. i navedena sudska praksa). Zakonitost sporne uredbe stoga treba ocijeniti s obzirom na činjenične i pravne elemente koji su postojali 3. svibnja 2013.

58 U tom smislu, kao prvo, valja podsjetiti na to da mogućnost delegiranja ovlasti iz članka 290. UFEU-a ima za cilj omogućiti zakonodavcu da se usredotoči na ključne elemente zakonodavstva kao i na elemente koji nisu ključni, a za koje smatra da je o njima svrhovito odlučivati, dajući pritom Komisiji

zadaću da „dopuni” pojedine elemente donesenog zakonodavnog akta koji nisu ključni ili da takve elemente „izmijeni” u okviru delegiranja koje joj je povjereno (presuda od 17. ožujka 2016., Parlament/Komisija, C-286/14, EU:C:2016:183, t. 54.).

59 Iz toga slijedi da ključna pravila dotičnog područja treba utvrditi u osnovnom propisu i ona ne mogu biti predmet delegiranja (vidjeti u tom smislu presude od 5. rujna 2012., Parlament/Vijeće, C-355/10, EU:C:2012:516, t. 64. i od 10. rujna 2015. Parlament/Vijeće, C-363/14, EU:C:2015:579, t. 46.).

60 Kao drugo, valja utvrditi je li zahtjev prema kojem informacije pružene potrošačima trebaju odražavati potrošnju energije tijekom uporabe uređaja, kao što to proizlazi iz članka 1. i članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30, ključan element te direktive.

61 U tom smislu ključni su elementi osnovnog propisa oni čije donošenje zahtijeva politički izbor za koji je odgovoran zakonodavac Unije (presuda od 5. rujna 2012., Parlament/Vijeće, C-355/10, EU:C:2012:516, t. 65.).

62 Utvrđivanje elemenata materije koje treba okvalificirati kao ključne mora se temeljiti na objektivnim elementima koji podliježu sudskoj kontroli i nalaže uzimanje u obzir značajki i posebnosti predmetnog područja (presuda od 22. lipnja 2016., DK Recycling und Roheisen/Komisija, C-540/14 P, EU:C:2016:469, t. 48. i navedena sudska praksa).

63 S obzirom na opću strukturu Direktive 2010/30, valja smatrati da je zahtjev naveden u točki 60. ove presude ključan element te direktive.

64 Naime, iz uvodnih izjava 5. i 8. Direktive 2010/30 proizlazi da „pružanje točnih, relevantnih i usporedivih informacija o […] potrošnji energije” proizvoda „ima ključnu ulogu u djelovanju tržišnih sila” i prema tome u sposobnosti usmjeravanja potrošnje prema uređajima „koji tijekom uporabe troše manje […] energije”. Također, članak 1. stavak 1. te direktive predviđa da ona ima za cilj usklađivanje nacionalnih mjera o informacijama za krajnje korisnike o potrošnji energije „tijekom uporabe”, kako bi mogli izabrati „učinkovitije proizvode”. Informiranje potrošača o energetskoj učinkovitosti uređaja tijekom njihove uporabe stoga je ključan cilj te direktive i odražava politički cilj za koji je odgovoran zakonodavac Unije.

65 Iz toga slijedi da pitanje ima li, kao što se čini da na to upućuje njezin tekst, sporna uredba za cilj samo dopuniti, a ne izmijeniti Direktivu 2010/30, nije relevantno u ovom slučaju. Naime, kao što je to navedeno u točki 58. ove presude, nijedna od tih dviju kategorija delegiranih ovlasti Komisiju u svakom slučaju ne ovlašćuje na zanemarivanje ključnog elementa ovlašćujućeg akta.

66 Nadalje, i suprotno od onoga što je Opći sud tvrdio u točki 59. pobijane presude, shvatiti izraz „tijekom upotrebe” iz članka 10. stavka 1. trećeg podstavka Direktive 2010/30 na način da se odnosi na stvarne uvjete uporabe nije „pretjerano široko” tumačenje članka 10. te direktive, nego upravo smisao tog pojašnjenja.

67 Taj zaključak, suprotno onomu što tvrdi Komisija, nije doveden u pitanje pukom okolnošću da to pojašnjenje također posljedično može imati za cilj isključenje uzimanja u obzir energije potrošene za proizvodnju, distribuciju i uklanjanje dotičnih uređaja.

68 S obzirom na prethodno navedeno, Komisija je stoga imala obvezu, kako ne bi zanemarila ključan element Direktive 2010/30, u okviru sporne uredbe usvojiti metodu izračuna koja omogućuje mjerenje energetske učinkovitosti usisavača u uvjetima što sličnijima stvarnim uvjetima uporabe, zahtijevajući da je spremnik usisavača napunjen do određene razine, uzimajući, međutim, u obzir zahtjeve u vezi sa znanstvenom valjanošću dobivenih rezultata i točnošću informacija koje se pružaju potrošačima, kako je to, među ostalim, navedeno u uvodnoj izjavi 5. i članku 5. točki (b) te direktive.

69 Međutim, u točki 46. pobijane presude Opći je sud priznao da testovi na prazno mogu ne odražavati uobičajene uvjete uporabe usisavača jer ti testovi ne uzimaju u obzir nakupljanje prašine u spremnicima određenih vrsta usisavača, što Komisija usto nije osporila, kao što to proizlazi iz točaka 98. i 99. pobijane presude.

70 Točno je da je Opći sud u točkama 47. do 54. pobijane presude tom zaključku suprotstavio činjenicu da nijedna metoda mjerenja koja se temelji na testovima s punim spremnicima nije ponovljiva. Komisija isti argument ističe pred Sudom. Međutim, iz točaka 34. do 43. ove presude proizlazi da je, kako bi došao do takvog zaključka, Opći sud počinio iskrivljavanje činjenica i nije poštovao svoju obvezu obrazlaganja, tako da se Sud radi zamjene obrazloženja ne može utemeljiti na toj činjeničnoj ocjeni, koju Opći sud nije valjano utvrdio.

71 Prvi žalbeni razlog stoga treba proglasiti osnovanim.

Šesti žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

72 Dyson smatra da Opći sud nije poštovao zahtjev proporcionalnosti, inherentan nadzoru poštovanja načela jednakosti, smatrajući da sporna uredba može na isti način tretirati usisavače koji upotrebljavaju različite tehnologije, uz obrazloženje da testovi koje je predlagao Dyson ne ispunjavaju istodobno kriterije pouzdanosti, preciznosti i ponovljivosti.

73 Prema Komisijinu mišljenju, Dyson nije objasnio zbog čega bi test s punim spremnikom bio proporcionalniji. Komisija tvrdi da nije bilo na njoj da dokaže da se nije mogla razviti nikakva bolja metoda testiranja, nego da je, naprotiv, na Dysonu bilo da dokaže da postoji prikladnija metoda testiranja, što on, prema mišljenju Općeg suda, nije učinio.

Ocjena Suda

74 Svojim šestim žalbenim razlogom Dyson Općem sudu u biti prigovara da u točki 110. pobijane presude nije poštovao načelo jednakosti, smatrajući da sporna uredba može na isti način tretirati usisavače koji upotrebljavaju različite tehnologije, uz obrazloženje da metode izračuna energetske učinkovitosti usisavača koje se temelje na testovima s punim spremnicima nisu ponovljive.

75 U tom smislu Opći je sud u točki 109. pobijane presude naglasio da je prethodno naveo da „testovi provedeni s djelomično punim spremnikom nisu bili predmet ‚cirkularnih' testova među laboratorijima na način da bi mogla biti dovedena u pitanje njihova ponovljivost".

76 U točki 110. pobijane presude Opći je sud iz toga zaključio da je „činjenica da testovi koje zagovara tužitelj ne ispunjavaju istodobno kriterije pouzdanosti, točnosti i ponovljivosti objektivan razlog koji opravdava jedinstveno tretiranje usisavača s različitim tehnologijama, to jest usisavača ‚sa spremnikom' i ‚bez spremnika'". Opći sud nije iznio nikakvo drugo opravdanje za potvrdu istovjetnosti postupanja koje osporava Dyson.

77 Iz toga slijedi da jedino opravdanje Općeg suda za istovjetan tretman koji sporna uredba predviđa za usisavače „sa spremnikom" i „bez spremnika" počiva na činjeničnom utvrđenju koje Opći sud nije valjano proveo, zbog razloga navedenih u točkama 34. do 43. ove presude.

78 Prema tome, šesti žalbeni razlog treba proglasiti osnovanim.

Drugi i treći žalbeni razlog te prva tri dijela petog žalbenog razloga

79 Svojim drugim i trećim žalbenim razlogom Dyson Općem sudu prigovara da je u točkama 58. i 59. pobijane presude pogrešno protumačio doseg Komisijine delegirane ovlasti i da je povrijedio njegova prava obrane, uzimajući u obzir ono što je navedeno u točkama 50. i 51. pobijane presude. Prvim trima dijelovima svojeg petog žalbenog razloga Dyson Općem sudu prigovara da je nedovoljno obrazložio zaključke u točkama 36., 37., 52. i 67. pobijane presude.

80 Međutim, budući da ispitivanje drugog i trećeg žalbenog razloga te prvih triju dijelova petog žalbenog razloga ne može dovesti do šireg ukidanja pobijane presude od onoga koje proizlazi iz prihvaćanja prvog, četvrtog i šestog žalbenog razloga, nije ih potrebno ispitati.

81 Uzimajući u obzir osnovanost prvog, četvrtog i šestog žalbenog razloga te četvrtog dijela petog žalbenog razloga, pobijanu presudu treba ukinuti u dijelu u kojem je Opći sud njome odbio prvi dio prvog tužbenog razloga i treći tužbeni razlog.

O tužbi pred Općim sudom

82 U skladu s člankom 61. prvim stavkom Statuta Suda, on može, u slučaju ukidanja odluke Općeg suda, sam konačno odlučiti o sporu, ako stanje postupka to dopušta, ili može vratiti predmet na odlučivanje Općem sudu.

83 U ovom slučaju Sud smatra da ne može meritorno odlučiti o prvom dijelu prvog tužbenog razloga i o trećem tužbenom razlogu. Naime, ispitivanje tog dijela i tog tužbenog razloga podrazumijeva činjenične ocjene, prije svega o pitanju ponovljivosti metode Cenelec, koju Opći sud nije pravilno ocijenio i koja nije u potpunosti raspravljena pred Sudom.

84 Posljedično, predmet valja vratiti Općem sudu kako bi odlučio o prvom dijelu prvog tužbenog razloga i o trećem tužbenom razlogu te o troškovima odlučiti naknadno.

Slijedom navedenoga, Sud (deveto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Ukida se presuda Općeg suda Europske unije od 11. studenoga 2015., Dyson/Komisija (T-544/13, EU:T:2015:836) u dijelu u kojem su njome odbijeni prvi dio prvog tužbenog razloga i treći tužbeni razlog.**

2. **Predmet se vraća Općem sudu Europske unije kako bi odlučio o prvom dijelu prvog tužbenog razloga i o trećem tužbenom razlogu.**

3. **O troškovima će se odlučiti naknadno.**

Potpisi